

Arvostelut

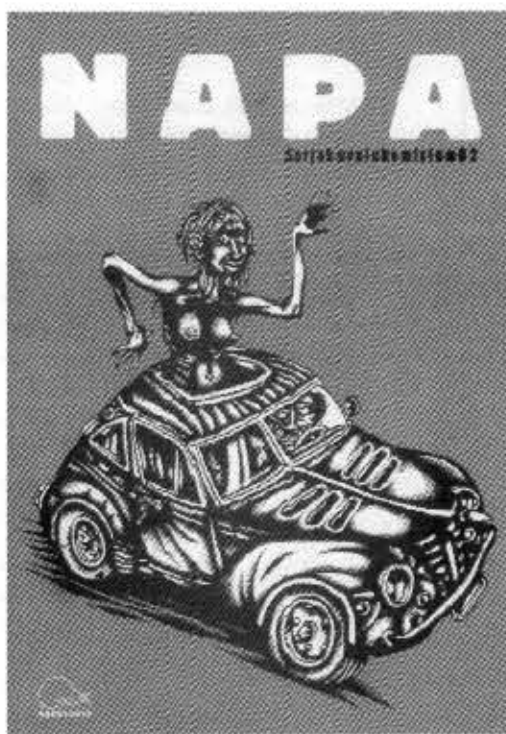
Napa 2, 1998
(Napapiiri, Rautatienk. 13c22b
15110 Lahti)

No niin, no niin. Arvostelen tämän nyt sitten albumeissa, kun kerran Kurpitsankin arvostelen, ja tämä ilmestyy kanssa aika harvoin ja... Mutta se siitä selittelystä! Tämä on oikeasti aika hyvä, mikä ei tietenkään ollut mikään yllätys, mutta kuitenkin. Ilja Karikas on kehittänyt hauskan tekniikan, veikkaisin että valkoinen väri on vahallitua paperilla, johon sitten on levitetty mustaa vesiväriä, joka jää pisaroina valkoisen päälle. Eräänlaista käänteistä pesutekniikkaa, siis. Tarinakin on ihan hyvä, varsinkin kun lukee sen kokonaan eli hypää muun lehden yli suoraan takasisäkanteen. Sitten palataan taas lehden alkupuolelle. Jenni Rope on myös hakenut sekatekniikasta sävyjä tajuunvirtaansa, hänen pienimuotoisista tarinoistaan joko pitää, tai ei. Minä pidän.

Maija Vuorelan kuusisivuisessa sairaalasarjassa paha hoitaja listii potilaita lääkinnän varjolla. Pienet yksityiskohdat riittävät pitämään mielenkiinnon vireillä, vaikkapa viimeisen potilaan yöpöydällä oleva kukka, joka hitaasti nuukahtaa. Karri Laitisen sika käy tällä kertaa taidenäyttelyn avajaisissa. Ihan mukava tarina olisi voitu tiivistää yhteen kuvaan, pisimmillään kolmeen. Ehkä ajan

kuljetus on näin kuitenkin parempi. Jussi Karjalainen on näemmä käynyt Berliinissä. Tarina on lievästi outo, mutta se varmaan on looginen seuraus, jos syö matkatoverin tarjoamia ryynejä kyselemättä. Visuaalisesti vahvaa ja muutamia kerronnallisia loisto-oivalluksia myös.

Killoffer kertoo tunnollisesti suhteestaan Rojuun ja Suomen-vierailustaan erityisesti. Tyyli on hiottua ja Jennin tekstaus Jukka Heiskasen käännökseen piinallisuuteen asti uskollista. Voi ranskalaisia lapsiparkkoja, kun joutuvat tuommoisia kaunokirjoituskirjaimia opettelemaan. Muutenkin toimivassa kerronnassa pistävät silmään "suomenkieliset" puhekulut, joista erottuu pari Killofferille tuttua sanaa. Kati Rapien ihmiset ovat hauskan kaksikulotteisia, kuin piparkakku-ukot Disneyn Cookie Carneval-lyhytfilmistä. Unen logiikka riittää taas perustelemaan jutun, jonka lopussa on ihan oikeakin oivallus. Anna Sommerin grafiikan lehden oloiset tarinat virtaavat kuin vesi, mutta usein alta paljastuu ihan oikea juoni. Suosittelen hankkimaan albuminsa Damen-dramenin; tekstittömissä tarinoissa kun ei kielikään ole ongelmana.

että "aito" väri voitti. Taustatkin on teemaan sopien valkaisu.

Jyrki Heikkisen "Elämää metsässä" -sarjan ensimmäinen sivu jää ontoksi, mutta toinen on ylivoimainen. Petteri Tikkasen si-

veltimenjälki puolestaan on saanut semmoiset mittasuhteet, ettei vastaavaa kirurgintarkkuutta hevin vertailukohdaksi löydä. Jussi Karjalainen on "Kino 13:ssa" kuvittanut luonteenomaisen Jenni Ropen tarinan suorastaan serigrafiamaiseksi tussiliituyhdistelmäksi. Lehden viimeisessä tarinassa Jenni turvautuu taas unen logiikkaan.

Kokonaisuutena Napa 2 on eheä, hyvä ja kovin lähellä taidetta. Sen siitä saa, kun lahjakkaita ihmisiä sijoitetaan yhteen, eivätkö kokemat vain rupeavat tutkimaan kerronnan lainalaisuuksia. Tarinoissa ja niiden toteutuksessa funtuu selvää interaktiivisuutta, jota vierailijakaan eivät pysty peittämään. Meillä on taas käsissämme yksi koulukunta, onneksi valan mainio sellainen. Mahtaa kohan muilla taiteenaloilla olla samanlainen jakautuminen käynnissä; olisipa mukava nähdä vaikka pala-animaation paluu...

Kivi Larmola

Markku Into – Heikki Kännö
Paha hämähä
AMANITA, 1998

Vastoin odotuksiani tämä ei ole lainkaan hassumpi esikaisalbumi; sanon esikaisalbumi, koska Innon mittavasta tuotannosta en juuri nimenomaan sarjakuvaa muista, eikä Kännökään liene täyspitkää aiemmin julkaissut. Mieleeni nousee etsimättä se Kutilan sarja, jossa myös istuttiin koko ajan baarissa ja samoin on Kännökin taitavasti käyttänyt valokuvia mallina. Pituudesta huolimatta vajaa kuusikymmensivuinen tarina on lyhyen oloinen, kuin hyvä novelli, kun ensin pääsee yli Kännön kuvataiteilijamaisesta piirrosta-

tyylistä; monet hyvät maalarit kadottavat otteen piirtämiseen. Kännön maalariuden laadusta en tiedä, mutta piirtäjänä hän pärjää kohtuullisesti. Vertailukohtana voisi käyttää vaikkapa Timo Aarnialaa, jonka sarjoissa oli samanlaista kollaasin ja subjektiivisen näkemyksen tuntua. Oikeastaan pahin miinus tulee M. A. Nummisen esipuheesta, jota vastoin parempaa tietoa on myös kierrätetty takakansitekstissä; moista yksisilmäistä turkulaisuuden ihannoitua lukiessa tulee etsimättä mieleen: Mieshän puolustelee, mahtaneeko oikeasti hävetä.

Tarinan kaksi Söreniä on hyvä oivallus, huvittaa ajatel-

la Kierkegaardia deus-ex-machinamaisena mafian capo di tutti capina. Se onkin luultavasti tarinan ainoa osa, joka ei ole totta, mikäli tämä muuten on; kuten väitetään, Turussa sataa usein, jos ei vetä, niin räntää; jos ei räntää, niin lunta. Niin tässäkin tarinassa. Turussa on myös paljon huvittavia ravintolaideoita (joista eräät suosituimmista ovat Apteekki ja Pankki). Olut on siis lähellä turkulaisten sydäntä. Niin tässäkin tarinassa, vaikka onneksi tarinan mittaan käydäänkin lähinnä normaalimmissa juotoloissa; sellaisissa, joihin toispaikkakuntalainenkin osaa samaistua. Turussa on mukava käydä, mutta joskus herää epäily, että sinne muuttaessa voisi käydä kuin tämän tarinan henkilöille. Paras vain kiirehtiä junalle, kun jalat vielä kantavat. Oluen logiikka on liian lähellä unen logiikkaa. Niin tässäkin.

Kiitos hyvästä albumista. En odottanut paljoa, sain enemmän. Paljon enemmän kuin odotin.

Kivi Larmola

H. Paakkanen:
Sissi ja siviilipalveluhenkilö
KUSTANNUSORGANISAATIO HYVÄ
LUOJA, 1998

Armottomana verbaalimootorina ja omaehtoisena animaationtekijänä, kuin myös pilapiirtäjänä, sarjakuvantehtäjä, posetiivarina ja kuriositeettien keräilijänä tunnettu Heikki Paakkanen on aina riemastuttava, ryhtyvä tämä renessanssi-ihminen mihin tahansa, kuten nyt kustantajaksi omalle albumilleen. Paakkasen töissä on aina näkemystä, eikä niitä koskaan voi sivuuttaa kevyesti, ei tätäkään hilpeätä kohellusta siviilipalveluliimaletista presidentin adjutantina, uskollisena sidekick'inään itse

Talvisodan Henki.

Ajan ilmiöt punnitaan, punnitaan ja köykäisiksi havaitaan; kunniansa kuulevat niin eteeriset itupojat kuin Adolf Ehrnrooth, niin ekoteroristit kuin tv-pastorit kuin nykyaikadekin, ja tietenkin presidenttimme poikineen. Meno on rajua ja vauhdikas täydeltä laidalta tylkittämistä, henkeä vedetään minimimäärä ja sitten taas painetaan armoa pyytämättä ja antamatta niin, että välillä tuntuu, kuin ruutujen rajat eivät tahdoisi riittää.

Suurin yllätys niin minul-

le, kuin varmaan tekijälle itselleenkin on, kuinka hyvin ja saumattomasti tarina kestää kasassa loppuun asti. Tätä albumia ei mielellään laske käsistään, eikä piirtämistäkään varmaan ollut helppo keskeyttää, kun luomisprosessi tuntuu kiehtoneen kuin painekattila. Lähdeaineiston syvälinen sisäistäminen ja rautainen ammatitaito pilkistävät ikäänkuin rivien välistä, rajoittavia teki-joita ne eivät ole. Onneksi. Sillä tämä on hauskaa, olipa aihe kuinka vakava hyvänsä.

Kivi Larmola

Arvostelut

Suuri kurpitsa vuosialbumi 1998

Toim. Pauli Kallio
SARJAKUVASEURA SUURI
KURPITSA, 1997

Kurpitsa jatkaa tinkimätöntä linjaansa kaukana valtavirran ulkopuolella. Sinänsä tyyli (tässä voidaan todella puhua yhtenäisestä tyylistä) on hyvinkin kansainvälinen; jos kuvittelemme kaksi vierekkäistä näyttöä, joista toista kutsutaan Taiteeksi ja toista Viitteeksi, ollaan reippaasti märehimässä Taiteen laidunta. Sehän ei sinänsä ole paha asia, osoittaapahan vain, kuinka sarjakuvan kieli ja olemus mediana on ajan myötä laajentunut. Kurpitsa on myös hyvin eurooppalainen julkaisu. Epäsuomalainen. Ja vaikka tekijäkaarti ei olekaan vaihtunut, joitakin ulkomaanvieraita lukuunottamatta, tuntuu erityisesti tässä numerossa olevan vahvempi yhtenäisyys kuin koskaan aiemmin.

Visuaalinen ja graafinen puoli on piirtäjillä hanskassa tai ainakin mietitty, joten onkin sääli, että käsikirjoituksissa ontuu. Se ei tietystikään ole mitään uutta, mutta kun paria poikkeusta lukuunottamatta ollaan kuin taide-elokuvassa, lakonisen pienimuotoisina arjen murheita murehtien vailla alkua tai loppua, jää Kurpitsa 1998 ainakin minulle vieraaksi, ulkopuoliseksi. Hiukan enemmän elämyksellisyyttä ja jännitettä itse tarinoihin kaipaisin. Kovácsin "Kaksi Gustavaa" tietysti riemastutti, Ollikaisen ja Björklundin "Kotimatassa" oli ihan oikea

loppu, Lavosen "Kun tulin huoneeseen" tavoitti pelon olmuksen kuin Mannisen Kapteeni Kuolio ikään ja Tilsan "Zärkönen" oli vastoin todellisuutta päivätty vuodelle 1977. Muuten jäikin albumin 88 sivusta käteen lähinnä kauniita kuvia ja tasapainoisia sommiteluja.

Toivottavasti meille ei käy kuin Ranskassa; että nuoret sarjakuvantekijät saavat töitään kaupaksi enimmäkseen grafiikanlehtinä ja serigrafioina. Silloin jäisi sarjakuvan keinoista kahdeksankymmentä prosenttia käyttämättä. Mutta meitä on moneen junaan, ja kaiken järjen mukaan pitäisi Kurpitsankin junaan riittää matkustajia, siksi poikkeuksellinen ja tärkeä kanava se on. Toivotamme parasta mahdollista onnea.

Kivi Larmola

Arvostelut

Hannu Konttinen:
Mainosmies Ketara
KONTTISEN TOIMISTO, 1997

Mainos- ja graafikkopiireissä varsin tunnettu Hannu Konttinen on koonnut mainosalaa sisältäviä sarjakuvia ja kuvakkeitaan massiiviseksi paketiksi, jonka kaiken järjen mukaan pitäisi olla alan väen lahja-bestseller. Valkokaulukseton ostaja saattaa hämmentyä pahan kerran, mutta kerrankin toimistossa työskennellyt saa hyvät naurut – tai sai-

si, elleivät tarinat olisi niin julman tosia.

Kun luovuus muuttuu suoraan leiväksi, ollaan perustavanlaatuisen kysymysten äärellä. Niin myös mainosmies Ketara, vaikka tarinat lienevät toimineet kelpo varoventtiilinä stressin kaatuessa päälle, siis Konttiselle itselleen. Mies tietää selvästi

omakohtaisella kokemuksella, mistä sanoista koostuu termi "deadline". Onneksi Konttinen on (esipuheen mukaan) hankkinut itselleen myös elämän (tai ainakin elämyksiä), muuten nauramisesta voisi tulla huono omatunto.

Jos mainosalan rautaiset ammattilaiset ovat jääneet sinulle tuntemattomaksi elämämuodoksi; jos olet ihmetellyt, millaiset älyn säilällä soijit sorvaavat joka tuutista tunkuvat kampanjat, tai jos yksinkertaisesti nautit katsella, kun toiset tekevät töitä, lue tämä. Ihmettelet vähemmän. Ja löytyvät näin kattavasta kokonaisuudesta riemukkaatkin hetkensä.

Kivi Larmola

helpoksi, on kunniaksi miehelle, että kaiken koristelun ja pelottelun alta löytyvät syvästi inhimilliset, puhtaat pohjavireet.

Toivottavasti tulkitisin oikein (sillä tulkitsemista kirja odottaa ja vaatii). Olisi pelottavaa kuulla si-vuuttamiensa asioiden olleen juuri sisältö, eikä pinta. Tämä on auttamattoman romanttinen eikä läheskään kaikille suositeltava kokoelma, mutta jos tämän ohittaa uskonnollis-myttologisen sillisalaattina, on menettänyt jotain. On menettänyt kaikki kirjan hienot hetket. Alkaa pelätkö. Ei ole muuta pelättävää, kuin pelko itse.

Kivi Larmola

S. A. Hynninen:
Maaginen malka
SARJAMAFIA, 1997

Paketti on verrannollisesta albumipituudesta, siis suhteellisesta lyhydestään huolimatta vaikea lähestyttävä. Sarjakuvat on rytmitetty pienoisnovelleilla, tuokiokuvilla tunteesta ja hetkestä. Kokonaissävy on musta, vaikka synkkyys onkin usein vain pintaa, vaate, johon romanttiset rakkaustarinat, yhteiskuntakriittikki ja itsetutkistelun kristillis-satanistis-filosofiset analyysit on verhottu. Musta on läsnä, niin hengessä, kuin konkreettisestikin useimpien sivujen

pohjina ja ruutujen välipalkkeina, sinä tausta-avaruutena, jolle albumi on koottu. Kuitenkin, ja ehkä juuri siksi, valkoinen hengittää hartautta. Komiikka pysyttelee kaukana. Tämä on vakava kirja.

Monet parhaista kirjan osioista aukeavat saman ketjun kautta. Ensimmäinen, onko pateettisuutta ja muinaisuskoromantiikkaa annos-

teltu kauhalla, kun lusikkakin olisi riittänyt; sitten miettii, miksi kuvat ovat enemmänkin filmin sirpaleita, erillisiä paloja samasta kokonaisuudesta; sitten tulkitsee tahallisen vaikeaselkoisen tekstin ja yllättäen onkin täysin ymmärrettävän tarinan äärellä, huojentuneena siitä, että lukutyö sai palkintonsa. Hynninen ei tosiaan ole tehnyt tätä

Jussi Jäppinen – Risto Oikarinen:
Fiesolen puutarhat
Arkkitheiti Alvar Aallon elämä. Osa 1: Vuodet 1898-1927. KOPIOIVAA, 1998

Tänä vuonna vietetään kenties tunnetuimman suomalaisen arkkitehdin, Alvar Aallon syntymän satavuotisjuhla, ja parahiksi heti vuoden alussa on ilmestynyt myös sarjakuvallinen elämäkerta tästä nerosta. Jussi Jäppinen ja Risto Oikarinen ovat tarttuneet suureen urakkaan, onhan alallaan lähes kanonisoidun henkilön persoonan tarkastelu aina uskaliaista.

Albumi käsittelee Aallon elämän kolme ensimmäistä vuosikymmentä eli syntymästä lapsuuden ja opintojen kautta ensimmäisiin ulkomaanmatkoihin ja ensimmäi-

siin itse suunniteltuihin rakennuksiin. Aallon elämä tuodaan albumissa esille tuttuun suurmiestarinan tapaan; pitkän hänen lapsuus- ja kouluvuosiensa on erilaisia viittauksia hänen uskaliisuuteensa ja älykkyyteensä. Koko esitetystä ajanjaksosta löytyy vain yksi kauneusvirhe. Ensimmäisen ulkomaanmatkansa päätteeksi Aalto juhlii itseltään aivot narikkaan. Mutta tämäkin on vain osoitus hänen maanläheisyydestään. Jussi Jäppinen ja Risto Oikarinen huomauttavat teoksen alkupuheessa, että kyseessä on fiktiivinen Aallon elämäkerta, jossa on vahva faktapohja. Molemmat puolet näkyvät hyvin tarinan edetessä; aina ei edes tiedä, onko kyseessä fakta vai fiktio.

Risto Oikarisen piirroksjal-

ki on tarkkaa ja selkeää, vaikka sarjakuva ei selvästi olekaan hänen ominta alaansa. Tarinassa esiintyvät raken-

nukset ja huoneistot on kuvattu hyvin tarkasti ja kuvien sommittelu on arkkitehtuurista. Tarina itse on sujuva, ja ainoa häiritsevä seikka on mielestäni Aallon jo varhain näkyneen erikoisaseman korostuminen; vaikuttaa aivan siltä kuin hänen elämästään ei etsimälläkään löytyisi mitään arvosteltavaa, vähäpätöistä tai mitään muutakaan, mikä osoittaisi hänenkin olleen joskus väärässä.

Fiesolen puutarhat on ensimmäinen osa Alvar Aallon elämäkertasarjakuvaa. Jatko-osissa käsitellään hänen tunnetuimpia töitään ja aikaa, jolloin Aalto jo oli asemansa saavuttanut guru. Odotan jännityksellä miten tekijät esittävät hänet luomassa Finlandia-taloa tai Helsingin eteläsataman sokerialuea.

Jari Hanski

Harri Vaalio:
Hessu-kissa ja vauva
KIRJAPAJA, 1997
Pasi – aamureppu
Pasi – lukutoukka vai laiskamato
Pasi – hyvin pyyhkiä
PTK, 1997

Miten niin Suomessa ei muka julkaista hyvää ja sujuvaa lastensarjakuvaa? Wallu on tuottelias ja hyvin sympaattinen, niin pienimmille tarkoitettuissa Hessu-kissan seikkailuissa joihin on sijoitettu jopa näppäriä interaktiivisia koukkuja ("Minkä nimen sinä antaisit vauvalle?") kuin vähän vanhemmille, koulu-

ikäisille ja varhaisteineille tarkoitettua Pasi-sarjassaan.

Lastenmaa-lehdessä ilmestyvät Hessu-kissan seikkailut on mukava nähdä albumimuodossa, kovat kannet kestävät paremmin potentiaalisen yleisön kulutusta, Hessu-kissan ja hiiri Pikkulan vannotuneimpien lukijoiden käsissä kun ei aikakauslehden ikä ole kovin pitkä ja usein pitänee lukea ääneen useampikin tarina. Näitä myös lukee mielellään ja vaivaantumatta, Wallu kun ei saarnaa, ja kuvissa on parhaimmillaan myös pieniä yksityiskohtia löydettäväksi ja tunnistettavaksi. Sitäpaitsi

kissoista on aina mukava lukea, oikeilla kissoilla kun on paha tapa livistää nuoren tutkimusmatkailijan reitiltä piiloon, vaikka vielä jaksaisi siittää...

JiiPee-lehdessä ilmestyvä Pasi on selkeä, perinteinen huumoristrippi, joka saattaisi olla saanut alkunsa Wallun opettajanuralla keräytyneestä kokoelmasta sattuvimpia vastauksia, vitsit eivät ole elämää suurempia, mutta ei niiden tarvitsekaan olla. Hienostelematon ja nostalginen vaakastrippivihkoformaatti sopii Pasi-sarjojen luonteeseen mainiosti. Pasi on sellainen jokaiselle tuttu koululainen, joka uskoo (ja aivan oikein), että nokkela vastaus pelastaa melkein mistä tilanteesta tahansa. On kunniaksi Wallulle, etteivät yksinkertaiset oivallukset missään tilanteesta maistu väljähdyneeltä vitsipalstakierrätykseltä, vaan niissä on jonkinlaista viatonta tuoreutta. Selkeys ja rehellisyys ovat Wallun valitit, ja hyvä niin. Niistä ei koskaan ole yltärintoutta.

Kivi Larmola

Berck & Cauvin:
Sammy 11 – Gorilloja ja leskirouvia
Suomennos: Vesa Nykänen
Tekstaus: Erika Auloste
SEMIC 1998

Gorilla Sammy Day ja hänen pomonsa Jack Attaway jatkavat jälleen juttujen selvittelyä kieltolain aikaisessa Chicagossa. Meno on vauhdikasta ja jälkeä syntyy.

Tällä kertaa salapoliisit saavat tehtävän kolmelta miehensä viinan kiroille menettäneeltä leskirouvalta. Lesket haluavat iskeä salakapakoihin ja tuhota ne

itse, koska Elliot Ness ja poliisi ovat kiinnostuneita vain viinan salakuljetuksesta. Jalat maassa toimiva Sammy ei oikein innostu tehtävästä, mutta nuorista ja kauniista leskistä kiinnostunut Jack päättää lähteä mukaan. Hänen intoonsa vaikuttaa tosin heikentävästi leskien ensimmäinen alkoholinvastainen isku, joka suuntautuu Sammyn ja Jackin toimiston viinakaappiin.

Vaikka Sammy Day onkin puhtaasti hupisarjakuva, on siinä mukana vahvasti totuuden sementti; elämä Chicagossa 1930-luvulla oli vauhdikasta, eikä vähiten siksi, että kaupungissa majailivat sekä salakuljettajakuningas Alfonso Capone että häntä vastaan taisteleva Kevin Costner -lookalike Elliot

Ness. Samoihin aikoihin myös Suomessa oli kieltolaki ja monille lukijoille lienee tuttua se tieto, että Suomessa ei ole sen koommin juotu yhtä paljon ennen kuin vasta 1990-luvulla – tilanne oli täsmälleen sama myös Yhdysvalloissa.

Sammy Dayn seikkailut ovat aina olleet minulle mieleistä luettavaa. Tämäkään seikkailu ei tuota pettymystä vaan meno on lujaa. Piirrosjälki on kelpoista. Vaikka tarina on aika heppoisen, en pidä sitä mitenkään huonona, kun kyseessä on puhtaasti hilpeäksi tarkoitettu sarjakuva. Sammy Dayn seikkailuja ja tätäkin albumia voi suositella millaiseen loskamasennukseen tahansa.

Jari Hanski

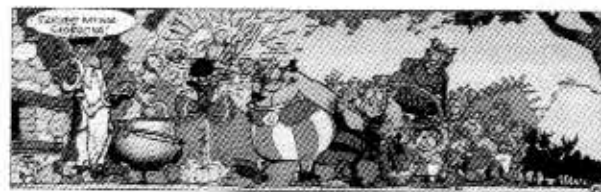

Hugo Pratt:
Corto Maltese – Kertomus Venetsiasta
(sirat al bunduqlyyah)
Suom. Heikki Kaukoranta
Tekst. Jussi Karjalainen
JALAVA, 1997

Massiivisella vapaamuurari-tietopakettilla ja esipuheella varustettu väri-versio luo tyylikkään ja konstailemattoman vaikutelman, Patrizia Zanottin hentoiset pastellisävyt ovat hyvä ja oikea valinta, mutta miksi minulle jää risti-riitainen olo? Odotinko enemmän? Tarina ainakin lu-

pasi enemmän kuin unen ja näytelmän, koko ajan tunsin olevani suuren Corto-seikkailun rajalla, mutta lopulta ja lopusta minulle jäi samanlainen olo kuin Sveitsi-tarinasta; en kykene antamaan Prattille oikeutta langeta lopussakaan muistojensa ja tekosyvällisyyden viettäväksi, kun kysymys sentään on suuresta taiteilijasta, joka kilpaili vain itsensä kanssa.

Salomon avaimen metsästyksen ja kadonneen Venetsian magia sekoittuvat fasismin nousuun ja vapaamuurareihin

Albert Uderzo:
Opeliks orjalaeva – Aetoo savvoo!

Outi Wallin suomentamasta laitoksesta Obelixin kaleeri savon murteella kertonut Olavi Rytönen, murreasun tarkastus Unto Eskelinen ja Leena Sarvas, toimitus Paula Anttila ja Viia Virtanen, tekstaus Pixi Putus
HELSINKIMEDIA, 1997

Goscinnyn kuolema jätti aikoinaan ammottavan aukon useinkin menestyssarjakuvan maailmaan. Albert Uderzo pärjasi huomattavasti Morrisia ja Tabarya paremmin, mutta jokin ne-rouden kipinä uupui silti. Spartacus-hölmöily Obelixin kaleerista ei tehnyt poikkeusta; kun vakiojuoni kerran on, että Asterix ja Obelix lähtevät johonkin maailmankolkkaan ja siitä punotaan tarinaa, alkavat potentiaaliset määrämaat loppua kesken. Atlantiksen ja Hollywood-spektaakkelin Spartacus-yhdistelmä oli vain kämmenen leveyden pohjanoteerauksia Mickkaa ja ruusua ja Asterixin poikaa korkeammalla. Panokset alkavat olla vähissä, eikä Asterixin kokonaisuudessa merkittävää osaa näyttelevä Ranskan sisäpolitiikalla irvailminenkaan auta meitä pohjolan asukkaita.

Opeliks orjalaeva on uskomaton novelti-idea, joka on saamassa jatkoa, kun seuraavaksi kootaan pohjalaista Barks-antologiaa. Yllättäen varsin tavanomaisen oloinen ja iloton Asterix-originaali saakin rutkasti uutta verta savonnoksesta ja muuttuu riemastuttavaksi hölmöilyksi, kun latteat vitsit saavat yhden syvyyden lisää. Yllättäen myös Asterixin parhaat puolet nousevat parhain päin pinnalle, niin miellyttävä on kokonaisuutensa; etsimättä kun tulee mieleen, kuinka montaa muutakin sarjaa voitaisiin tällä tavoin teko-hengityksellä pelastaa haudan partaalta hoippumasta... ei! Sillä novelti-idean määre on, että se on hauska juuri ja vain kerran käytettynä.

Mutta kun Opeliks sanoo: "Niätkö, Iteviks? Minusta on tullu meleko kuuvolo ukko," tai merirosvojen Pepe (kuka muistaa vielä parodian alkuperäisen kohteen, Punaparran...) hakkaa tahtia "mylkytyhylykytyjunksislunksis", on minunkin päiväni pelastettu, su-deetti- tai muun savolaisen päivästä nyt puhumatta-kaan. On se vaan niin lupsakkoo, niin lupsakkoo.

Kivi Larmola

tavalla, joka on Corto Maltesen fanaattiselle seuraajalle jo tuttu. Piirros-työ ja tunnelmointi ovat taattua laatua; Cortonkin mittakaavassa selkeästi keskiarvon yläpuolella, ja kokonaisuus siis kaunis ja romanttinen. Suosittelen,

mutta varauksella. Ensin pitää olla parhaat ja klassisimmat Corto-seikkailut muistissa; tämän perusteella ei punnita ja köykäiseksi havaita, enintään syvennetään valmis-ta kuvaa.

Kivi Larmola

Arvostelut

Ralf König:
Konrad ja Paul 3
Suomennos Harri Lares
Tekstaus Anu Tontti
LIKE 1998

Ralf Königin uusi suomen-nettu albumi jatkaa samalla riemastuttavalla linjalla kuin aiemmatkin. Homojen elämää seurataan jo kolmatta

kertaa Konradin ja Paulin kautta.

Albumi käsittää useita erillisiä tarinoita. Aiheet liittyvät usein seksiin ja seksuaalisiin haluihin, mutta taustalla on "tavallistakin" elämää, parisuhdeongelmia, uuden vuoden lupauksia ja puhumista, paljon puhumista. Ihmissuhteista ja niiden vaikeuksista kertovat tarinat ovat erityisen hyviä, kukapa ei olisi tavannut ystäväpiirissään jätettyä, joka väittää, ettei ex merkitse mitään, mutta on kuitenkin aivan murheen murtama. Homoseksuaalisuus on kaiken ai-

kaa esillä, mutta häiritsemättä, samanaista elämää he tuntuvat viettävän kuin heterotkin, kaikilla ongelmillaan ja iloineen.

Königin tyyli on kovaa, mutta ihmisläheiset tarinat pehmentävät sitä sopivasti. Kokeneen tekijän piirrosjälki on jo vakiintunutta. Homoseksuaalisuus tulee Königin tarinoissa esille sellaisella tavalla, että voisi luulla paatuneimmankin homofoobikon kadottavan pelkonsa, kunhan uskaltautuu katsomaan, mitä toisenlainen elämä näyttää Königin silmin.

Jari Hanski

Fournier:
Triangeli iskee – Pikon ja Fantasion seikkailuja 26
Suomennos Vesa Nykänen
Tekstaus Erika Auloste
SEMIC, 1998

Piko ja Fantasio jatkavat onneksi seikkailujaan yhä edelleen. Piirtäjä on jälleen vaihtunut, tällä kertaa eletään 1970-luvun versiossa Jaappanimaasta ja meno onkin iloinen karikatyyri eurooppalaisesta käsityksestä japanilaisesta kulttuurista. Voi vain sanoa, ettei valkoisten haamujen kuva nousevan aurin-gon maasta ole sanottavammin muuttunut parissakym-

menessä vuodessa.

Pikolla ja Fantasiolla on tällä kertaa vastassaan monikansallinen rikollisjärjestö Triangeli, joka haluaa itselleen taikuri Itoh Katan hallussa olevan sienen, jolla on uskomattomia käyttömahdollisuuksia. Piko ja Fantasio tulevat huijatuiksi, mutta myös Itoh Kata joutuu oman nokkeluutensa uhriksi ja vangiksi. Pommiattentaatti ja karannut höyryveturi ovat osia tätä jopa Pikoksi ja Fantasioksi vauhdikasta seikkailua. Oma hupinsa on bongata kaikki tekstissä vilisevät viittaukset ranskalaiseen Spirou-lehteen.

Jari Hanski

Arvostelut

Jean-Michel Charlier – Jean Giraud:
Lutnantti Blueberry 7 – Ruumiskirstun balladi
Suomennos Jukka Heiskanen
LIKE 1998

Lutnantti Blueberry jatkaa pölyistä ja ruudinkäryistä matkaansa kumppaniensa kanssa tavoitteenaan puolen miljoonan dollarin kulta-aarre. Käänteet ovat nopeita ja useimmiten Blueberryn kannalta huonoja.

Albumeissa Chihuahuat Pearl ja Puolen miljoonan dollarin mics alkanut seikkailu päättyi tähän jaksoon. Ratkaisu on kuitenkin kovien taistelujen ja usiden petosten takana eikä yllätyksiltä välttyä tälläkään kertaa. Villissä lännessä elo on kovaa ja vain karskit pärjäävät – miehet ovat miehiä ja papusoosi papusoosia.

Giraudin piirrosjälki on mielestäni aina ollut lähes inhorealistista, mutta se sopii tarinoiden luonteeseen. Charlierin tarinat ovat pitkiä ja kolmeen albumiin mahtunut seikkailu onkin lähes enätyslyhyt. Tosin juttu jatkuu, sillä tässä albumissa päättyi vain kultaseikkailu Meksikossa.

Blueberryn seikkailut ovat ajanvietteeksi sopivia, mutta tuntuu, kuin tekijöillä olisi tarkoituksena osoittaa miten nössöä tämä nykyisyys on. Tuskinpa saamme nähdä sitä päivää, jolloin Blueberry laittaa revolverin naulaan ja ryhtyy viljelemään nauriita...

Jari Hanski

Arvostelut

**Harvey Pekar – Robert Crumb:
Bob & Harv. Sarjakuvia**
Suomennos Jukka Heiskanen
Tekstaus Jii Roikonen
LIKE 1997

Harvey Pekar tarinankertojana ja Robert Crumb piirtäjänä ovat yhdistäneet voimansa tähän albumiin, jossa on lukuisia lyhyitä arkipäiväisiä tarinoita tavallisten ihmisten elämästä Clevelandissa Yhdysvalloissa. Albumin alussa on tekijöiden omat alkupuheenvuorot, joissa he yrittävät kehua toisiaan. Omilla

kyynisillä tavoillaan he molemmat onnistuvat tehtävässä ja osoittavat arvostavansa toisiaan ihmisinä.

Kuten Crumb kertoo esipuheessaan ovat Pekarin tarinat juttuja tavallisten ihmisten elämästä – tässä albumissa ei siis (onneksi) käsitellä Crumbin jalka- ja pakarafetisismejä. Useissa tarinoissa on pääosassa jazz-levyjä keräilijä ja kroonisesti köyhä tsuppari-Jack. Kertomuksissa ei ole hyvän ja pahan taistelua, ei romanttisia kohtauksia, ei juuri mitään – Crumbin sanoin ”useimmiten vain ihmisiä puhumassa”. Tämä voi äkkiseltään kuulostaa kuolettavan tylsältä, mitä se välillä onkin, mutta sanokaapa, kenen oma elämä on yhtenänsä täynnä

säihkyviä seikkailuja ja muita huiimia juttuja? Pekarin tarinat ovat sellaisia, joissa voisi kuvitella itse seikkailevansa. Siksi ne kaikessa yksinkertaisuudessaan ja koruttomuudessaan ovat mukavaa luettavaa.

Crumbin piirrostyylillä on minusta aina ollut kovaa, jopa ylirealistista – en ole koskaan ollut hirveän innostunut hänen jutuistaan, mutta se voi johtua myös itse albumista ja niiden fetisismeistä. Kun käsikirjoittaja on joku muu kuin Crumb ovat tarinat minustakin mukavampia.

Crumb piirsi useita Pekarin ”American Splendor” -lehden tarinoita 1976-1983, ja osa tämän kauden hedelmistä on nyt koottu tähän albumiin. Lisäksi mukaan on otettu joitakin uusia tarinoita. Tekijöillä on ennestään vankka asema tarinankertojina, mitä kuvaa tämä kokoelma vain vahvistaa.

Jari Hanski

Arvostelut

**Russ Manning:
Tarzan – Sunnuntaisarjat 1968**
Suomennos Pekka Pakkala
Tekstaus Ullamaija Talsta
LIKE 1998

Like on tehnyt kulttuuriteon sarjakuvan alalla julkaisemalla uudelleen Russ Manningin Tarzan-seikkailun, joka on aikaisemmin ilmestynyt sunnuntaijatkiksena vuonna 1968 ja myöhemmin Tarzan-lehdessä. Jälleen kaikuu Afrikan viidakossa manganien vointtohuuto, kun pahat *tar-manganit* yrittävät häiritä sen rauhaa. *Kreegah! Bundolo!*

Tarzan joutuu mukaan seikkailuun, kun hän viidakosta rannikolle matkustaan kohtaa vaurioituneen lentokoneen, jossa matkustanutta pariskuntaa *numa* uhkaa. Tarzan pelastaa matkustajat ja sivutoikseen vielä kor-

jaa lentokoneen. Tarzan saa pyytämänsä palkkion eli kuljetuksen rannikolle, mutta matkaan tulee mutkia, kun lentokone törmää *skataan* ja putoaa vaaralliseen laaksoon. Siellä tavataan hyviä ja pahoja muurahaisihmisiä, sekä vililinaisia. Tarzan tietenkin selvittää pulmat ja lopulta pariskunta pääsee saattueessa rannikolle. Tarzan kohtaa vielä eläimiä hallitsevia puoliihmisä, joilla on ihmisen varhainen ja jonkin eläimen pää. Kun kaikki vaarat on selvitetty voi viidakon valtiasta levätä rakkaiden apinoidensa parissa.

Lapsena minäkin luin Tarzanin seikkailuja, mutta kyllästyin niihin 1970-luvun loppupuolella piirrostyylin muutut-

tua aivan erilaiseksi. Mutta ne klassiset seikkailut, joiden piirtäjäksi minullekin nyt on paljastunut Russ Manning olivat juuri NE Tarzanit, joista minä pidin. Hänen piirtämänsä luonnonkiharainen Tarzan oli se ”ainoa oikea” viidakon valtiasta aivan samoin kuin Johnny Weissmuller elokuvien puolella. Manningin piirrostyylillä oli selkeää valon ja varjojen leikkiä. Tarinat olivat yksioikoisia ja suoraseikkailuista: kaunis nainen rakastui Tarzaniin, mutta tajuusi toiveidensa toivottomuuden tavattuaan Korakin. Eikä puhuttakaan, että Tarzanilla olisi viisari värähtänyt, kun nainen esiintyi niukoissa pukeissa. Manningin tarinoissa

ihmiset olivat joko hyviä tai pahoja, mutta tuo pahuus ei ollut lopullista, hairautunutkin saattoi pelastua ja liittyä hyvien joukkoon.

Tarzanista ja hänen maailmastaan (tai siis oikeammin Edgar Rice Burroughsin maailmasta) on kirjoitettu koko joukko tutkimuksia. Russ Manningille Tarzan oli heikkokien puolustaja ja oikeamielisyyden perikuva, joka kävi hyvin lapsuuden sankariksi. Sellaisena minäkin Tarzanin muistan.

Jari Hanski

(Sanasto: *mangani* = iso apina; *tar-mangani* = valkoinen ihminen; *kreegah* = varo; *bundolo* = tapan; *numa* = leijuna; *skata* = korppikotka)

